

Dokument č. 143

Správa o súhlase Ústavodarného národného zhromaždenia s trestným stíhaním poslanca Staška a prejav poslanca za Demokratickú stranu Š. Blaška z 18. decembra 1947 o nezákonnom postupe pri vyšetrowaní tzv. protištátneho sprisahania

12. Zpráva výboru imunitního o žádosti kraj. soudu v Bratislavě za souhlas k trest. stíhání posl. dr. Staška. (Zločin podle § 2, odst. 1 zák. na ochranu republiky č. 50/1923 Sb. ve znění zákona č. 182/1947 Sb.) - (tisk 934).

Zpravodajem je posl.(anec) dr. **Rozehnal**. Dávám mu slovo.

Zpravodaj posl.(anec) dr. **Rozehnal**: Pane předsedo, paní a pánové!

Krajský soud v Bratislavě požádal podáním ze dne 3. prosince 1947 č. j. Nt XVIII 590/47

a) o souhlas k trestnímu stíhání poslance ústavodárného Národního shromáždění dr. Jozefa **Staško** k vydání pro zločin přípravy úkladů o republiku podle § 2, odst. 1 zák. č. 50/1923 Sb. ve znění zák. č. 182/1947 Sb.,

b) o souhlas k další vazbě posl.(ance) dr. Jozefa **Staško** podle § 25 úst. listiny.

Imunitní výbor projednal tuto věc ve schůzi dne 16. prosince 1947 a usnesl se, aby ústavodárnému Národnímu shromáždění bylo doporučeno:

a) vydati posl.(ance) dr. Jozefa **Staško** k trestnímu stíhání podle § 2, odst. 1 zák. na ochranu republiky č. 50/1923 Sb. ve znění zák. č. 182/1947 Sb., neboť veřejný zájem na projednání této trestní věci převyšuje veřejný zájem na vykonávání mandátu posl.(ance) dr. Jozefa **Staško**;

b) nevyhověti žádosti krajského soudu v Bratislavě o souhlas k další vazbě podle § 25 úst. listiny, neboť žádost stala se bezpředmětnou, poněvadž ústavodárné Národní shromáždění nebylo ihned podle cit. paragrafu ústavy uvědomeno o zatčení poslance a v ústavou stanovené lhůtě tedy nebyl a nemohl býti dán ústavodárným Národním shromážděním souhlas k další vazbě, která uplynutím 14 dnů ode dne zatčení přestala.

Předseda (zvoni): K této věci je přihlášen pan posl.(anec) **Blaško**. Dávám mu slovo.

Posl.(anec) **Blaško**: Slávna snemovňa!

Podľa správy, ktorú predniesol pán spravodajca a ktorá je vytlačená, nie je jednanie bezpečnostných orgánov na Slovensku v súlade so zákonom. Aj samotnou väzbou posl.

Stašku bola porušená ústavná listina.

Obdržal som v týchto dňoch list veľmi závažného obsahu, ktorý ma núti k tomu, aby som slávnu snemovňu, vás, panie a páni, s niektorými pasážami oboznámil. (*Hlas: Nie je to Staško.*) Ja som Blaško. Vyšetrowanie vedené 7. odborom Povereníctva vnútra, resp. orgánmi štátnej bezpečnosti, je tak brutálne, že dr. Dobrovodský, prezidiálny šéf Osídľovacieho úradu na jedno ucho úplne ohluchol, lebo mu preťali nejakú súčiastku v ušnej dutine. Profesor Dobrovodský a pani Dobrovodská toto verejne povedali a za to boli pred dvoma týždňami uväznení; ale keď aj lekár ustálil, že dr. Dobrovodský bol zbitý, boli toho istého dňa prepustení na slobodu.

Dr. Mišút bol tak zbitý, že má rozbitú spodnú sánku. Jezuita Hutýra bol tak zbitý, že nevláda si ani sadnúť, ani na nohách stáť a trasie sa ako človek, ktorý utrpel otras mozgu. V takomto stave sú viacerí. Dr. Kružliak, keď aj u vyšetrujúceho sudcu odvolal výpoveď na Kempného,

učinenu pod bitím, bol nezmyselne daný k dispozícii 7. odboru, ktorý ho tak stíkol, že bol celý zakrvavený.

Dr. Binovský a dr. Kosorín boli uprostred novembra zbití. Prof. dr. Lanárovi bol vyrazený zub a utrpel vážny otras mozgu, takže po dvoch mesiacoch ešte stále vracia.

Ing. Baníkovi, tajomníkovi Strany slobody, urobili také tržné rany, že sa mu prádlo prilepilo na telo. Podobne sú trýznené aj ženy. (*Hlas: Co to má dělat se Staškovou velezradou?*) Ženám sa ukazujú zápisnice, že manžel sa im priznal k nevere, manželom sa ukazujú zápisnice, že manželka sa k niečomu podobnému priznala, aby psychologicky vplývali na týchto. Bitie vedie ten istý konfident, ktorý mal v Žiline zrážku s dr. Joskom, istý Předák, ale 50 % ľudí, ktorí bitie prevádzajú, sú ľudia z Prahy alebo tunajší Maďari. (*Výkriky.*) Vyznačuje sa hlavne nejaký Běl, alebo Biel s niekoľkokrát zmeneným menom. (*Výkriky.*) Vyskytoval sa už za prvej republiky Československej v Komárne a okolí, a nie s dobrou povest'ou.

Siedmy odbor aj predtým trýznil ľudí. Poslucháč Vysokej školy obchodnej Ján Májek z Ružomberka, najmladší brat v Španielsku - (*Hlas: Kolik za to dostaneš dolarů?*) Ja som už skúšku národnú zložil za pengö, pán kolega - padlého Jozefa Májeka, v občianskej vojne bojoval spolu s Lacom Holdošom, po voľbách asi v júni alebo v júli 1946 pri jednej príležitosti bol predvedený so skupinou študentov na políciu, Benešova ulica, ako sám rozprával, a keď sa ohradzoval proti polic.(ajnej) väzbe, udretý bol nejakým politickým agentom päšťou do obočia nad ľavým polokom tak, že mu celé oko podbehlo (*Výkriky.*) - Vyšetrite si, prosím pekne, cestou toho, kto bol bitý, on vám povie - a ešte 8 dní po prepustení z polície mal fialový znak vo veľkosti mužskej päste. Májek bol držaný na polícii 4 dni. Údajne ho prepustili s tým, že podpísal vyhlásenie, že proti nemu nepoužili žiadneho násillia a že k úrazu pod okom došiel pádom na schodišti.

Alebo prípad nadporučika Večeru, ktorý bol oznámený vojenskému súdu a na ktorého aj Povereníctvo vnútra podalo trestné oznámenie a kde desiatí občania na čele rímsko-katolíckeho fáraara z obce Čáry dokázali, že ako nesvedomito v prítomnosti Večeru ich stíkli. Títo ľudia to už dosvedčili a napriek tomu náprava nie je. Na Povereníctve spravodlivosti a u vyšetrujúceho sudcu je asi 25 zápisníc, kde sa vyšetrovanci sťažovali na bitie a kde sudca ihneď na mieste samom rany alebo následky bitia zistil. Veľká väčšina vyšetrovancov na krajskom súde v Bratislave odvolala výpovede učinené na polícii a odôvodňovala to týmto náznakom.

Žiadam s tohto miesta slávne predsedníctvo snemovne, aby prikázalo patričnému parlamentnému výboru tieto veci vyšetriť, a to čím skôr, a podalo tomuto slávnemu zboru, ako aj širokej verejnosti objektívnu správu. (*Hlasy: Kdo podepsal ten dopis? - Hluk.*)

Digitální knihovna. Ústavodárné NS RČS 1946 – 1948 – stenoprotokoly. 89. schůze. Čtvrtek 18. prosince 1947.

Dokument č. 144

Reč Michala Géciho, poslanca za Demokratickú stranu v Slovenskej národnej rade 19. decembra 1947 na zasadaní pléna.

Predseda SNR Dr. Jozef Lettrich: Ako ďalší prihlásený je člen SNR pán Michal Géci.
Člen SNR Michal Géci.¹¹

Slávna Slovenská národná rada! Dovoľujem si zaujať stanovisko k vyhláseniu povereníka vnútra, taktiež mu dať niekoľko otázok a zároveň na tieto otázky niektoré, ktoré boli

---

¹¹ Michal Géci po oslobodení pôsobil ako ústredný tajomník Democratickej strany, neskôr sa stal oblastným tajomníkom DS v Košiciach.